

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

II. ÚS 290/2018-58

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 23. januára 2019 v senáte zloženom z predsedu Lajosa Mészárosa, zo sudkyne Jany Laššákovéj (sudkyňa spravodajkyňa) a sudcu Sergeja Kohuta prerokoval prijaté sťažnosti [REDACTED] a maloletej [REDACTED], zastúpenej matkou [REDACTED], [REDACTED], zastúpených advokátom [REDACTED], vo veci namietaného porušenia základného práva na prerokovanie vecí bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Piešťany v konaní vedenom pod sp. zn. 5 P 23/2014 a v konaní vedenom pod sp. zn. 13 P 119/2014 a takto

r o z h o d o l :

1. Základné právo [REDACTED] a maloletej [REDACTED] na prerokovanie vecí bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Piešťany v konaní vedenom pod sp. zn. 5 P 23/2014 a v konaní vedenom pod sp. zn. 13 P 119/2014 porušené boli.

2. Okresnému súdu Piešťany p r i k a z u j e , aby v konaní vedenom pod sp. zn. 5 P 23/2014 a v konaní vedenom pod sp. zn. 13 P 119/2014 k o n a l bez zbytočných p r i e ť a h o v .

3. [REDAKOVANÉ] p r i z n á v a finančné zadost'učinenie v sume 2 000 € (slovom dvetisíc eur), ktoré j e Okresný súd Piešťany p o v i n n ý vyplatiť jej do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

4. Maloletej [REDAKOVANÉ] p r i z n á v a finančné zadost'učinenie v sume 2 000 € (slovom dvetisíc eur), ktoré j e Okresný súd Piešťany p o v i n n ý vyplatiť jej do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

5. [REDAKOVANÉ] a maloletej [REDAKOVANÉ] p r i z n á v a úhradu trov právneho zastúpenia v sume 813,55 € (slovom osemstottrinásť eur a päťdesiatpäť centov), ktorú j e Okresný súd Piešťany p o v i n n ý vyplatiť na účet advokáta [REDAKOVANÉ], do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) uznesením č. k. II. ÚS 290/2018-20 z 13. júna 2018 prijal podľa § 25 ods. 3 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na ďalšie konanie sťažnosti [REDAKOVANÉ] (ďalej aj „matka“) a maloletej [REDAKOVANÉ] (ďalej aj „maloletá“, spolu aj „sťažovateľky“), zastúpenej matkou [REDAKOVANÉ], ktorými namietajú porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných p r i e ť a h o v podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Piešťany (ďalej aj „okresný súd“ alebo „súd“) v konaniach

vedených pod sp. zn. 5 P 23/2014 a pod sp. zn. 13 P 119/2014 (ďalej aj „napadnuté konania“).

2. Z obsahu sťažností predovšetkým vyplynulo, že matka podala 8. apríla 2014 okresnému súdu návrh na úpravu práv a povinností k maloletým deťom na čas do rozvodu a návrh na vydanie predbežného opatrenia, ktorým sa zveruje maloletá do osobnej starostlivosti matky. Konanie o týchto návrhoch je na okresnom súde vedené pod sp. zn. 5 P 23/2014 a podľa tvrdení sťažovateľiek ku dňu podania sťažnosti ústavnému súdu v ňom nebolo meritórne rozhodnuté. Sťažovateľky poukázali na tú skutočnosť, že okresný súd *„viac ako 2 a pol roka od nariadenia znaleckého dokazovania nevykonal ani jeden relevantný úkon, ktorý by viedol k rozhodnutiu, a tým k odstráneniu právnej neistoty oboch sťažovateľiek.“*

Zároveň z obsahu sťažností vyplynulo, že matka podala 11. júna 2014 okresnému súdu návrh na rozvod manželstva a na úpravu práv a povinností k maloletým deťom na čas po rozvode. Konanie o týchto návrhoch je na okresnom súde vedené pod sp. zn. 13 P 119/2014 a podľa tvrdení sťažovateľiek ku dňu podania sťažnosti ústavnému súdu ani v ňom nebolo meritórne rozhodnuté. Sťažovateľky poukázali na skutočnosť, že v konaní vedenom pod sp. zn. 13 P 119/2014 *„takmer 2 a pol roka od posledného pojednávania sa nevykonal ani jeden relevantný úkon súdu, ktorý by viedol k rozhodnutiu, a tým k odstráneniu právnej neistoty oboch sťažovateľiek.“*

Vzhľadom na uvedené, poukazujúc na prieťahy v konaniach vedených pod sp. zn. 5 P 23/2014 a pod sp. zn. 13 P 119/2014, ktoré podľa názoru sťažovateľiek svojím postupom a nečinnosťou spôsobil okresný súd, sťažovateľky navrhujú, aby ústavný súd v náleze vyslovil, že postupom okresného súdu v konaniach vedených pod sp. zn. 5 P 23/2014 a pod sp. zn. 13 P 119/2014 bolo porušené ich základné právo na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. Zároveň tiež v petite sťažností požadovali prikázať okresnému súdu, aby v konaniach vedených pod sp. zn. 5 P 23/2014 a pod sp. zn. 13 P 119/2014 konal bez zbytočných prieťahov, a priznať finančné zadosťučinenie matke v sume 7 000 € a maloletej v sume 5 000 € a úhradu trov konania.

3. Na základe žiadosti ústavného súdu sa k veci písomne vyjadrili účastníci konania: okresný súd, zastúpený jeho predsedníčkou, listom sp. zn. Spr. 196/18 zo 6. apríla 2018, listom sp. zn. Spr. 196/18 z 30. júla 2018 a listom sp. zn. Spr. 196/18 z 28. septembra 2018 a právny zástupca sťažovateľiek stanoviskami k vyjadreniam okresného súdu z 3. júla 2018 a z 22. októbra 2018.

3.1 Predsedníčka okresného súdu vo svojom vyjadrení zo 6. apríla 2018 opísala chronológiu procesných úkonov vykonaných v konaní vedenom pod sp. zn. 5 P 23/2014 a uviedla tieto relevantné skutočnosti:

„... Chronológiu procesných úkonov v spise sp. zn. 5P/23/2014 nie je možné zaslať podrobne podľa súdneho spisu, nakoľko spis sa stále nachádza u súdneho znalca. Rozpis úkonov zasielam zo súdneho registra, kde však nemusia byť vyznačené všetky úkony v konaní:

- dňa 08.04.2014 matkou podaný návrh, ktorým sa domáhala vo veci samej zverenia maloletých do svojej osobnej starostlivosti s tým, že ona bude oprávnená maloletých zastupovať a spravovať ich majetok a otec bude povinný prispievať na výživu maloletej ■■■■■ sumou 100,- eur mesačne a maloletej ■■■■■ sumou 150,- eur mesačne vždy do 15. dňa v mesiaci vopred k rukám matky. Tým istým podaním sa matka domáhala vydania predbežného opatrenia, ktorým by súd zveril maloletú ■■■■■ do jej osobnej starostlivosti a zaviazal otca prispievať na jej výživu sumou 50,- eur mesačne vždy do 15. dňa v mesiaci vopred k rukám matky. Vec bola pridelená na prejednanie ■■■■■ pod sp. zn. 5P/23/2014

- dňa 15.04.2014 súd návrh matky na nariadenie predbežného opatrenia uznesením zamietol, uznesenie nadobudlo PPL dňom 08.07.2014

- dňa 16.04.2014 vytýčenie termínu pojednávania na T: 15.05.2014, vydané uznesenie o ustanovení ÚPSVaR Piešťany za kolízneho opatrovníka mal. ■■■■■ a mal. ■■■■■ uznesenie a výzvy na doručenie listín boli expedované účastníkom spolu s predvolaním na pojednanie

- dňa 15.05.2014 pojednávanie odročené na neurčito za účelom pribratia znalca z oblasti psychológie do konania

- dňa 11.06.2014 súd uznesením ustanovil znalca [REDACTED] do konania a uložil mu povinnosť vypracovať ZP, uznesenie nadobudlo PPL 21.01.2015
- dňa 13.06.2014 podala matka návrh na vydanie predbežného opatrenia, ktorým žiada zveriť obe maloleté deti [REDACTED] aj [REDACTED] do jej osobnej starostlivosti, a to až do právoplatného skončenia konania vedeného na tunajšom súde o úprave práv a povinností rodičov k obom maloletým deťom
- dňa 16.06.2014 otec vyzvaný k vyjadreniu k sťažnosti adresovanej predsedníčke súdu
- dňa 02.07.2014 vyzvaný KO na zaslanie správy o prešetrení aktuálnych pomerov vo vzťahu k maloletým
- dňa 08.07.2014 súd vydal uznesenie, ktorým zamietol návrh matky na vydanie predbežného opatrenia, uznesenie nadobudlo PPL dňom 06.08.2014
- dňa 22.09.2014 otec podal návrh na nariadenie predbežného opatrenia týkajúceho sa uloženia povinnosti matke uhrádzať výživné na mal. [REDACTED] vo výške 100,- eur a na mal. [REDACTED] vo výške 50,- eur
- dňa 10.10.2014 súd uznesením o predbežnom opatrení uložil matke povinnosť uhrádzať výživné na mal. [REDACTED] vo výške 60,- eur a na mal. [REDACTED] vo výške 30,- eur, vo zvyšku návrh otca zamietol, uznesenie nadobudlo PPL dňom 06.02.2015
- dňa 11.02.2015 spis zaslaný znalcovi [REDACTED] na vypracovanie ZP (v lehote 40 dní)
- dňa 10.04.2015 návrat spisu od znalca bez vypracovaného ZP
- dňa 13.04.2015 súd vyzval KO na prešetrenie aktuálnych pomerov s tým, nech vykonajú pohovor s mal. [REDACTED] a otec bol vyzvaný na doručenie potvrdenia o mesačnom príjme
- dňa 05.05.2015 súd vydal uznesenie, ktorým zrušil predbežné opatrenie, nariadené uznesením tunajšieho súdu č. k. 5P/23/2014-75 zo dňa 10.10.2014, maloletá sa do rozhodnutia vo veci samej ponecháva v osobnej starostlivosti matky, ktorá je oprávnená maloletú zastupovať, otec je povinný platiť na maloletú výživné vo výške 50,- eur mesačne vždy do 15. dňa v mesiaci vopred k rukám matky
- dňa 04.06.2015 spis predložený KS v Trnave na rozhodnutie o odvolaní otca proti uzneseniu zo dňa 05.05.2015

- dňa 01.07.2015 KS v Trnave potvrdil uznesením napadnuté uznesenie, uznesenie nadobudlo PPL dňom 11.08.2015

- dňa 08.07.2015 súd zmenil svoje uznesenie zo dňa 11.06.2014 tak, že znalcovi uložil vykonať znalecký úkon iba vo vzťahu k mal. [REDAKOVANÉ], toto uznesenie nadobudlo PPL 11.08.2015

- dňa 09.07.2015 súd vyzýval medzičasom plnoletú [REDAKOVANÉ], či sa pripája k matkinmu návrhu na úpravu práv a povinností a či v rámci predmetného konania žiada určiť výživné aj po dovŕšení plnoletosti

- dňa 14.08.2015 bol spis zaslaný znalcovi na vypracovanie ZP (v lehote 40 dní)

- dňa 15.10.2015 znalec bol urgovaný na zaslanie vypracovaného ZP spolu so spisom, nakoľko spisový materiál prevzal v auguste 2015

- dňa 04.12.2015 znalec požiadal o súčinnosť nakoľko rodičia boli vyzvaní k znaleckému konaniu, matka si pozvánku neprebrala a otec nereaguje na vyzvanie

- dňa 26.01.2016 spis na základe Dodatku č. 3 k RP na rok 2016 pridelený zákonnej sudkyni JUDr. [REDAKOVANÉ]

- dňa 04.02.2016 súd komunikoval so znalcom a znalec požiadal o predĺženie lehoty na vypracovanie znaleckého posudku

- dňa 02.03.2016 súd urgoval znalca o zaslanie ZP, resp. oznámenie, čo bráni jeho vypracovaniu, lehota bola znalcovi predĺžená do konca februára 2016

- dňa 16.03.2016 znalec oznámil súdu, že otec sa opakovane nedostavuje a v telefóne odmietol znalecké psychologické vyšetrenie

- dňa 08.11.2016 súd uznesením uložil otcovi poriadkovú pokutu vo výške 70,- eur z dôvodu, že ustanovený znalec doručil oznámenie, že otec sa opakovane nedostavuje na znalecké vyšetrenie, toto uznesenie nadobudlo PPL 07.03.2017

- dňa 08.11.2016 súd kontaktoval znalca za účelom oznámenia o uložení PP otcovi a v záujme ďalšieho postupu ho požiadal o určenie nového termínu znaleckého vyšetrenia a na tento termín súd zabezpečí predvedenie otca; otec bol vyzvaný aby uviedol, či súhlasí so zverením mal. [REDAKOVANÉ] matke

- dňa 09.11.2016 znalec oznámil termín psychologického vyšetrenia na deň 21.11.2016 a požiadal o predvedenie otca;

- dňa 18.11.2016 sa zákonná sudkyňa sa rozhodla otca nepredvádzať z dôvodu, že sa mu nepodarilo doručiť nové poučenie podľa CMP

- dňa 02.12.2016 súd opätovne otcovi doručoval cestou OO PZ písomnosti, ktoré sa dňa 20.12.2016 vrátili ako nedoručené

- dňa 05.01.2017 súd elektronickou poštou vyzval otca, aby súdu oznámil adresu na ktorej sa zdržiava a preberá poštu

- dňa 02.02.2017 otec telefonicky oznámil súdu, že je bezdomovec a nemá si kde preberať zásielky, súd preto doručoval zásielky vyvesením na úradnej tabuli súdu a webovej stránke

- dňa 15.06.2017 súd lustroval pobyt otca v registri obyvateľov, SP, v evidencii väzňov, žiadal OO PZ Piešťany a MÚ Piešťany o poskytnutie informácie, či neevidujú zo svojej činnosti údaje o pobyte otca

- dňa 27.06.2017 OO PZ Piešťany oznámilo, že nemajú žiadne relevantné poznatky o otcovi, MÚ Piešťany oznámil, že od 15.01.2015 evidujú trvalý pobyt Mesto Piešťany

- dňa 14.08.2017 súdom bol telefonicky kontaktovaný otec, ktorý bol upozornený, že súd nariadil znalecké dokazovanie, ktorému je povinný sa podrobiť. Pán [REDAKOVANÉ] oznámil, že sa znaleckému dokazovaniu nepodrobí z dôvodu, že jeho dieťa nie je psychopat a nevidí dôvod takýmto spôsobom jeho dieťa vyšetriť. Ďalej uviedol, že maloletá je už 2 mesiace v jeho starostlivosti. Ďalší rozhovor s pánom [REDAKOVANÉ] bol nemožný, nakoľko tento bol nepríjemný, agresívny a neustále prerušoval kontaktujúcu VSÚ, v tento istý deň bol požiadaný KO o prešetrenie situácie v rodine vzhľadom na to, že otec oznámil že je bezdomovec, nemá si kde prebrať poštu a maloletá [REDAKOVANÉ] by sa mala nachádzať v jeho starostlivosti

- dňa 28.09.2017 bola súdu doručená správa z prešetrených pomerov

- dňa 07.03.2018 poverená VSÚ telefonicky kontaktovala otca za účelom zistenia, v koho starostlivosti sa momentálne nachádza maloletá, otec uviedol, že maloletá sa momentálne nachádza v striedavej starostlivosti oboch rodičov.

Ku skutočnostiam uvedeným v sťažnosti uvádzam nasledovné:

Spis bol znalcovi dňa 26.10.2015 následne doručený až po 16 mesiacoch z dôvodu, že znalec vrátil spis 10.4.2015 bez znaleckého posudku (bez spisu neviem uviesť z akého dôvodu), hneď na to dal súd prešetriť pomery a vo veci uznesením z 5.5.2015 zrušil

predbežné opatrenie, nariadené uznesením súdu č.k. 5P/23/2014-75 zo dňa 10.10.2014, s tým, že maloletá sa do rozhodnutia vo veci samej ponecháva v osobnej starostlivosti matky, ktorá je oprávnená maloletú zastupovať, otec je povinný platiť na maloletú výživné vo výške 50,- eur mesačne vždy do 15. dňa v mesiaci vopred k rukám matky. Voči tomuto uzneseniu podal odvolanie otec a spis bol dňa 04.06.2015 predložený KS v Trnave na rozhodnutie o odvolaní otca proti uzneseniu zo dňa 05.05.2015. Dňa 01.07.2015 KS v Trnave potvrdil uznesením napadnuté uznesenie, uznesenie nadobudlo PPL dňom 11.08.2015. Dňa 08.07.2015 súd zmenil svoje uznesenie zo dňa 11.06.2014 tak, že znalcovi uložil vykonať znalecký úkon iba vo vzťahu k mal. [REDAKOVANÉ], toto uznesenie nadobudlo PPL 11.08.2015. A dňa 09.07.2015 súd vyzýval medzičasom plnoletú [REDAKOVANÉ], či sa pripája k matkinmu návrhu na úpravu práv a následne súd dňa 14.08.2015 spis zaslal znalcovi na vypracovanie ZP (v lehote 40 dní). Z uvedených úkonov je zrejmé, prečo bol spis po návrate od znalca tomuto vrátený až v auguste 2015. Okrem toho z opísaných úkonov taktiež vyplýva, že po celý čas súd vo veci priebežne a bez prietahov konal, nakoľko opakovane rozhodoval o návrhu rodičov na predbežné opatrenie a preto nemohol byť spis znalcovi predložený skôr.

Po zaslaní spisu znalcovi si matka pozvánku znalca neprevzala a otec na výzvy nereagoval, teda nevypracovanie znaleckého posudku v pôvodne určenej lehote bolo zavinené aj rodičmi, preto znalec požiadal o predĺženie lehoty a bolo mu vyhovené. Po oznámení znalcom, že otec odmieta vyšetrovanie, bola otcovi uložená poriadková pokuta. Následne bol so znalcom konzultovaný ďalší postup s tým, že súd zabezpečí na znalcom určený termín predvedenie otca. Otec však súdu oznámil, že je bezdomovec a ani prešetrením pobytu sa nepodarilo zistiť jeho pobyt tak, aby mohol byť predvedený k znalcovi.

Dĺžka znaleckého dokazovania tak bola jednoznačne ovplyvnená nespôľuprácou otca a nie prietahmi zavinenými súdom, nakoľko súd otcovi ukladal poriadkovú pokutu aj ho dával predviesť na znalecké dokazovanie, čo sa nepodarilo zrealizovať.

K veci si zo zadováženej telefonickej komunikácie s rodičmi dovoľujem podotknúť, že ani jeden z rodičov, teda ani sťažovateľka v priebehu konania neinformovala súd o zmene starostlivosti rodičov k dieťaťu, teda, že sa dieťa nachádza v starostlivosti otca,

resp. v striedavej starostlivosti, čím značne sťažili postup súdu, nakoľko súd mohol vo veci s ohľadom na daný stav rozhodovať možno aj bez znaleckého dokazovania.

Mám za to, že zo strany súdu k neprímeraných prietahom neprišlo. Dĺžka daného konania je ovplyvnená správaním, resp. nespôluprácou otca a čiastočne aj matky, ktorí súd o zmenách v starostlivosti o dieťa náležite neinformujú.

Netrvám na ústnom pojednávaní a súhlasím s tým, aby Ústavný súd SR upustil od ústneho pojednávania v zmysle ust. § 30 odsek 2 zákona o ústavnom súde, keďže od ústneho pojednávania nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci.“

3.2 Právny zástupca sťažovateľiek v reakcii na uvedené vyjadrenie predsedníčky okresného súdu zo 6. apríla 2018 zaslal ústavnému súdu toto vyjadrenie:

„... v zmysle ustanovenia § 30 ods. 2 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov, oznamujeme, že súhlasíme s upustením od ústneho pojednávania.

Vo vzťahu k vyjadreniu predsedníčky Okresného súdu Piešťany zo dňa 06.04.2018 Vám oznamujeme, že nemáme potrebu zaujať stanovisko, pretože trváme na dôvodoch uvedených v našich ústavných sťažnostiach, ktoré boli uznesením Ústavného súdu Slovenskej republiky zo dňa 04.04.2018, č.k. PLs. ÚS 3/2018-7 spojené na spoločné konanie.“

3.3 Predsedníčka okresného súdu vo svojom vyjadrení z 30. júla 2018 oznámila ústavnému súdu, že *„... súd sa zatiaľ nemôže vyjadriť k vecnej stránke sťažnosti v konaní sp. zn. 5P/23/2014, nakoľko predmetný spis sa stále nachádza u znalca.*

Súd osloví znalca, aby zistil v akom štádiu je znalecké dokazovanie, či znalec môže vrátiť spis súdu na vyjadrenie k ústavnej sťažnosti a k zaslaniu spisu Ústavnému súdu Slovenskej republiky. Taktiež súd nemôže zaslať spis sp. zn. 13P/119/2014, nakoľko vo veci na nariadené pojednávanie na 31.8.2018.

Po zabezpečení spisu 5P/23/2014 sa súd vyjadrí k ústavnej sťažnosti a zašle Ústavnému súdu Slovenskej republiky aj spis.“

3.4 Predsedníčka okresného súdu zaslala ústavnému súdu 28. septembra 2018 doplňujúce vyjadrenie, predložila spis vedený pod sp. zn. 13 P 119/2014 a oznámila, že „K vecnej stránke sťažnosti vo veci 5P/23/2014 sa neviem ako predsedníčka súdu bez nahliadnutia do spisu náležite vyjadriť.“

Súd priebežne žiadal od asistentky senátu o oznámenie, kedy sa spis vráti od znalca. Dňa 30.07.2018 bol znalec písomne vyzvaný, aby sa vyjadril k štádiu znaleckého dokazovania a podľa možnosti vrátil súdu spis za účelom jeho zapožičania Ústavnému súdu Slovenskej republiky. Znalec si zásielku prevzal 14.08.2018, ale na výzvu nedopovedal. Dňa 15.08.2018 bolo telefonicky komunikované s manželkou znalca, ktorá uviedla, že manžel je na dovolenke a po návrate zistí možný termín psychologického vyšetrenia.

Z obsahu zberného spisu ku konaniu 5P/23/2014 vyplýva, že znalec dňa 14.09.2018 oznámil zmenu termínu psychologického vyšetrenia, pričom súd dňa 17.09.2018 vydal uznesenie o nariadení predvedenia otca k znalcovi na 31.10.2018. “.

Zároveň predsedníčka okresného súdu uviedla túto chronológiu procesných úkonov v konaní vedenom pod sp. zn. 13 P 119/2014:

„- 11.06.2014 doručený návrh o rozvod manželstva a ÚPP k maloletým deťom, konanie zaevidované pod sp. zn. 13P/119/2014 a pridelené na rozhodnutie zákonnej sudkyňi

██████████,

- 07.07.2014 poverená VSÚ vyzvala navrhovateľku, aby odstránila nedostatok svojho podania spočívajúci v absencii podpisu,

- 02.09.2014 zákonná sudkyňa vytýčila termín pojednávania na 08.10.2014,

- 06.10.2014 súdu doručené doplnenie podania navrhovateľkou,

- 08.10.2014 pojednávanie odročené na 05.11.2014,

- 21.10.2014 súdu doručené podanie otca

- 23.10.2014 súdu doručené podanie otca

- 05.11.2014 pojednávanie odročené na neurčito za účelom rozhodnutia o námietke zaujatosti odporcom,

- 14.11.2014 spis predložený KS v TT, ktorý dňa 29.12.2014 predmetný spis vrátil súdu 1. stupňa bez rozhodnutia

- 28.01.2015 súd uznesením konanie v časti o ÚPP k ██████████ na čas po rozvode, zastavuje. Toto rozhodnutie nadobudlo PPL 31.03.2015.

- 26.02.2015 odstránenie závad v doručení,
- 06.03.2015 súdu doručené podanie matky
- 13.03.2015 súdu doručené podanie otca
- 23.03.2015 súdu oznámené, že pani [REDACTED] udelila plnú moc na zastupovanie v konaní [REDACTED],
- 13.05.2015 vytýčenie termínu pojednávania na 26.06.2015,
- 24.06.2015 súdu doručené vyjadrenie navrhovateľky,
- 24.06.2015 súdu doručená správa o prešetrovaných pomeroch od ÚPVaR Piešťany, ako aj ospravedlnenie z neúčasti na pojednávaní,
- 26.06.2015 pojednávanie odročené na neurčito s tým, že bude pripojený po vrátení z KS TT, sp. zn. 5P/23/2014; odporcovi a KO bude zaslané vyjadrenie navrhovateľky s prílohami,
- 23.07.2015 a 26.08.2015 odstránenie závad v doručovaní,
- 08.11.2016 súd uložil manželovi, ktorý návrh nepodal [REDACTED] poriadkovú pokutu vo výške 70 €, toto rozhodnutie nadobudlo PPL 07.03.2017,
- 22.12.2016 žiadosť o vytýčenie pojednávania PZ manželky, ktorá návrh podala;
- 03.01.2017 súd doručoval UZN cestou OO PZ
- 09.01.2017 súdu doručené dve e-mailové podania manžela, ktorý návrh nepodal,
- 20.01.2017 vrátená neúspešne doručovaná zásielka cestou OO PZ,
- 02.02.2017 úradný záznam, že bol kontaktovaný manžel, ktorý návrh nepodal a súdu oznámil, že je bezdomovec,
- 17.03.2017 úradný záznam, že spis 5P/23/2014 nie je možné pripojiť, nakoľko sa nachádza u znalca,
- 18.05.2017 spis v zmysle dodatku č. 7 k rozvrhu práce na rok 2017 pridelený sudkyňi tunajšieho súdu [REDACTED],
- 11.07., 15.08. a 22.09.2017 kanceláriou zisťované, že spis 5P/23/2014 sa stále nachádza u znalca
- 04.10.2017 súdu doručená žiadosť o vytýčenie pojednávania a oznámenie novej adresy PZ manželky, ktorá návrh nepodala,
- 20.10.2017 zákonná sudkyňa oznámila podľa § 50 C.s.p. predsedníčke OS Piešťany skutočnosť, pre ktoré je sudca vylúčený

- 25.10.2017 spis pridelený [REDACTED],
- 09.05.2018 vytyčenie termínu pojednávania na 13.06.2018,
- 01.06.2018 súdu doručené vyjadrenie manželky, ktorá návrh podala,
- 12.06.2018 súdu doručená správa o prešetrení pomerov od ÚPSVaR Piešťany,
- 13.06.2018 pojednávanie odročené na 31.08.2018,
- 13.06.2018 Uznesenie - pripustenie zmeny návrhu, PPL 04.07.2018
- 15.08.2018 Uznesenie - predvedenie manžela, ktorý návrh nepodal na pojednávanie dňa 31.08.2018 s tým, že toto predvedenie bolo neúspešné
- 31.08.2018 pojednávanie odročené na 26.10.2018 s tým, že o predvedenie otca dieťaťa bude požiadané OO PZ Piešťany
- 17.09.2019 UZN - predvedenie manžela, ktorý návrh nepodal na pojednávanie dňa 26.10.2018.

Ku skutočnostiam uvedeným v sťažnosti uvádzam nasledovné:

Súd vo veci po podaní návrhu nariadil pojednávanie do 4 mesiacov, pričom následne riešil procesné otázky v súvislosti s námietkou zaujatosti, ako aj otázku zisťovania stavu konania v prebiehajúcej veci úpravy rodičovských práv a povinností na čas do rozvodu manželstva, kde je nariadené znalecké dokazovanie, ktorého výsledok ovplyvní aj rozhodovanie o úprave výkonu rodičovských práv a povinností po rozvodu manželstva. Do procesného postupu sudcu ako predsedníčka súdu nie som oprávnená zasahovať.

Mám za to, že zo strany súdu k neprimeraných prietahom neprišlo. Dĺžka daného konania je ovplyvnená správaním, resp. nespoluprácou otca ako aj potrebou vyčkania na znalecké dokazovanie, nakoľko úprava rodičovských práv a povinností po rozvode manželov bude mať prednosť pred touto úpravou do rozvodu konania a keďže znalecké dokazovanie ohľadom tejto skutočnosti prebieha v konaní Okresného súdu Piešťany 5P/23/2014, nepovažujem postup sudcu za spôsobujúce zbytočné prietahy v konaní.

Dovoľujem si Vám oznámiť, že spis 5P/23/2014 nie je možné zaslať, z dôvodu, že sa nachádza u súdneho znalca, pričom je vo veci nariadený termín psychologického vyšetrenia na 31.10.2018...

Netrvám na ústnom pojednávaní a súhlasím s tým, aby Ústavný súd SR upustil od ústneho pojednávania v zmysle ust. §30 odsek 2 zákona o ústavnom súde, keďže od ústneho pojednávania nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci.“

3.5 Právny zástupca sťažovateľiek v reakcii na uvedené vyjadrenie predsedníčky okresného súdu z 28. septembra 2018 zaujal toto stanovisko:

„V prvom rade v zmysle § 30 ods. 2 zákona o Ústavnom súde SR súhlasíme s upustením od ústneho pojednávania. Trváme na dôvodoch uvedených v ústavnej sťažnosti, resp. v ústavných sťažnostiach. S vyjadrením predsedníčky Okresného súdu Piešťany nesúhlasíme, keďže ani v predošlom štádiu a ani v tomto štádiu konania nie je a nebola vec skutkovo ani právne zložitá (ide o bežnú agendu prvostupňových súdov).

K rozpisu procesných úkonov uvádzame, že tieto napĺňajú jednak pojem nečinnosti, resp. pojem neefektívnej činnosti najmä s poukazom na charakter konania.

Každý súd má možnosť a aj povinnosť zabezpečiť napĺňanie čl. 48 ods. 2 Ústavy SR v každom konaní a v každom štádiu konania, v opačnom prípade, tak súd vytvorí ústavne netolerovateľné nekonanie vo veci.

Máme za to, že zbytočné prietahy súdu v konaní, boli spôsobené súdom v tolerovaní pasivity znalca a v nedostatočnom využívaní prostriedkov Civilného sporového poriadku, zo strany súdu, ktoré súdu umožňujú vysporiadať sa i s prípadným prietahovým správaním sa a s prípadnou nespoluprácou účastníka konania, ktoré však nemôžu byť na ujmu druhého účastníka, resp. v tomto prípade, na ujmu maloletého dieťaťa.“

4. Ústavný súd so súhlasom účastníkov konania podľa § 30 ods. 2 zákona o ústavnom súde upustil v danej veci od ústneho pojednávania, pretože po oboznámení sa s ich stanoviskami k opodstatnenosti sťažností dospel k názoru, že od tohto pojednávania nemožno očakávať ďalšie objasnenie vo veci namietaného porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

5. Pokiaľ ide o chronológiu úkonov okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 5 P 23/2014, ktorá je uvedená v bode I/3.1 tohto nálezu, a v konaní vedenom pod sp. zn. 13 P 119/2014, ktorá je uvedená v bode I/3.4 tohto nálezu, možno konštatovať, že tieto skutkové okolnosti sa spornými nestali, keďže ani právny zástupca sťažovateľiek vo svojich replikách nemal námietky proti takto opísanému skutkovému stavu. Rovnaké relevantné

skutočnosti zistil aj ústavný súd z obsahu súvisiacich spisov, preto pri posudzovaní napadnutých konaní z týchto vychádzal, avšak absentuje duplicitné opísanie týchto úkonov.

II.

6. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

7. Predmetom konania pred ústavným súdom bolo posúdenie, či postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 5 P 23/2014 a v konaní vedenom pod sp. zn. 13 P 119/2014 došlo k porušeniu základného práva sťažovateľiek na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a ich práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

8. Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prietáhov.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná.

Ústavný súd si pri výklade „práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov“ garantovaného v čl. 48 ods. 2 ústavy osvojil judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) k čl. 6 ods. 1 dohovoru, pokiaľ ide o „právo na prejednanie veci v primeranej lehote“, preto v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (napr. II. ÚS 55/98, I. ÚS 132/03).

9. Ústavný súd vo svojej rozhodovacej činnosti konštantne vychádza z názoru, že účelom práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia štátneho orgánu (napr. II. ÚS 26/95).

10. Základnou povinnosťou súdu a sudcu je preto zabezpečiť taký procesný postup v súdnom konaní, ktorý čo najskôr odstráni stav právnej neistoty, kvôli ktorému sa účastník obrátil na súd so žiadosťou o jeho rozhodnutie.

11. Táto povinnosť súdu a sudcu vyplývala do 30. júna 2016 z ustanovení Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“), ktorý bol s účinnosťou od 1. júla 2016 zrušený, a počnúc týmto dňom je úprava civilného sporového, civilného mimosporového a správneho súdneho konania predmetom Civilného sporového poriadku (ďalej aj „CSP“), Civilného mimosporového poriadku (ďalej aj „CMP“) a Správneho súdneho poriadku.

12. Povinnosť súdu a sudcu konať bez prietáhov podľa právnej úpravy účinnej do 30. júna 2016 vyplývala z § 6 OSP, ktorý súdu prikazoval, aby v súčinnosti so všetkými účastníkmi konania postupoval tak, aby ochrana ich práv bola rýchla a účinná, ďalej z § 100 ods. 1 OSP, podľa ktorého len čo sa konanie začalo, postupuje v ňom súd i bez ďalších návrhov tak, aby vec bola čo najrýchlejšie prerokovaná a rozhodnutá, ako aj z § 117 ods. 1 OSP, podľa ktorého bol sudca povinný robiť vhodné opatrenia, aby sa zabezpečilo splnenie účelu pojednávania a úspešné vykonanie dôkazov, a z § 119 ods. 1 OSP, podľa ktorého sa pojednávanie môže odročiť len z dôležitých dôvodov, ktoré sa musia oznámiť. Ak sa pojednávanie odročuje, predseda senátu alebo samosudca spravidla oznámi deň, v ktorý sa bude konať nové pojednávanie.

13. Povinnosť súdu a sudcu konať bez prietáhov podľa právnej úpravy účinnej od 1. júla 2016 je *expressis verbis* zakotvená ako základný princíp civilného sporového konania v čl. 17 CSP a čl. 12 CMP, podľa ktorých súd postupuje v konaní tak, aby vec bola čo najrýchlejšie prejednaná a rozhodnutá, predchádza zbytočným prietahom, koná hospodárne a bez zbytočného a neprimeraného zaťažovania strán sporu (podľa Civilného sporového poriadku), resp. účastníkov konania (podľa Civilného mimosporového poriadku) a iných osôb. Tento základný princíp konania je premietnutý do ďalších ustanovení Civilného sporového poriadku, Civilného mimosporového poriadku a Správneho súdneho poriadku so zohľadnením osobitostí jednotlivých druhov konaní tvoriacich predmet úpravy týchto poriadkov.

14. Napríklad povinnosť súdu konať bez prietáhov vyplýva z § 157 ods. 1 CSP, podľa ktorého súd postupuje v konaní tak, aby sa mohlo rozhodnúť rýchlo a hospodárne, spravidla na jedinom pojednávaní s prihliadnutím na povahu konania, z § 153 CSP o sudcovskej koncentrácii konania, ďalej z § 168 – § 172 CSP o predbežnom prejednaní sporu a následkoch neprítomnosti strán aj z § 179 ods. 1 CSP, podľa ktorého pojednávanie vedie súd tak, aby sa mohlo rozhodnúť spravidla na jedinom pojednávaní s prihliadnutím na povahu konania a účel tohto zákona, alebo z § 183 ods. 1 prvej vety CSP, podľa ktorej pojednávanie sa môže odročiť len z dôležitých dôvodov.

Podľa § 2 ods. 1 CMP platí, že na konania podľa tohto zákona sa použijú ustanovenia Civilného sporového poriadku, ak tento zákon neustanovuje inak.

15. Judikatúra ústavného súdu sa ustálila v tom, že otázka, či v konkrétnom súdnom konaní mohlo dôjsť k zbytočným prietahom, a teda či bolo alebo nebolo porušené základné právo podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a právo podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, sa skúma vždy s ohľadom na konkrétne okolnosti každého jednotlivého prípadu najmä podľa týchto troch základných kritérií: právna a faktická zložitosť veci, o ktorej súd rozhoduje, správanie účastníka súdneho konania a postup samotného súdu (napr. I. ÚS 41/02). V súlade s judikatúrou ESLP ústavný súd prihliada aj na predmet sporu (povahu prerokúvanej veci) v posudzovanom konaní a jeho význam pre sťažovateľa (napr. I. ÚS 19/00, I. ÚS 54/02, II. ÚS 32/02). Podľa rovnakých kritérií ústavný súd postupoval aj v danom prípade.

16. Pokiaľ ide o kritérium zložitosti veci, ústavný súd konštatuje, že rozhodovanie o rozvode manželstva a úprave výkonu rodičovských práv a povinností k maloletým deťom (na čas do rozvodu, resp. po rozvode) tvorí bežnú súčasť agendy všeobecných súdov a v zásade ho nemožno hodnotiť po stránke právnej ako zložitú, čo sa vzťahuje aj na obe napadnuté konania. Ústavný súd v súvislosti s nutnosťou nariadeného znaleckého dokazovania v konaní vedenom pod sp. zn. 5 P 23/2014 pripúšťa určitý stupeň skutkovej zložitosti, ktorou však nie je možné ospravedlniť aktuálny stav napadnutých konaní.

17. Pri hodnotení podľa ďalšieho kritéria, teda správania sťažovateľiek v preskúmvanej veci, pozornosti ústavného súdu nešlo, že matka podala okresnému súdu návrh v konaní vedenom pod sp. zn. 13 P 119/2014 bez podpisu a na výzvu súdu

na odstránenie nedostatku svojho podania reagovala až s odstupom troch mesiacov. Naopak, matka podaniami zo 16. decembra 2016 a z 3. októbra 2017 urgovala okresný súd, aby v prejednávanej veci nariadil pojednávanie, z čoho možno usudzovať, že prejavila dostatočný záujem na rýchlom prejednaní svojho návrhu.

V konaní vedenom pod sp. zn. 5 P 23/2014 ústavný súd konštatuje, že nezistil také okolnosti, ktoré by mali byť osobitne zohľadnené na ťarchu sťažovateliek pri posudzovaní otázky, či a z akých dôvodov došlo v tomto konaní k zbytočným priet'ahom, teda neprimeraná dĺžka napadnutého konania nebola vyvolaná správaním sťažovateliek.

18. Napokon ústavný súd pristúpil k hodnoteniu tretieho kritéria, samotného postupu okresného súdu, a to samostatne v oboch napadnutých konaniach.

19. Ústavný súd predovšetkým zdôrazňuje, že vzhľadom na citlivosť konaní vo veciach starostlivosti o maloletých v súvislosti s rozvodom manželstva je potrebné, aby všeobecné súdy pristupovali k zabezpečeniu plynulosti priebehu, efektívnosti a najmä rýchlosti týchto konaní s mimoriadnou zodpovednosťou. Uvedené sa týka aj predmetnej veci.

20. Ústavný súd z vyjadrenia predsedníčky okresného súdu ku konaniu vedenému pod sp. zn. 5 P 23/2014 a z podanej sťažnosti zistil, že okresný súd vykonal vo veci len jedno jediné pojednávanie, a to mesiac od podania návrhu matkou.

Z chronológie úkonov uvedených vo vyjadrení predsedníčky okresného súdu vyplýva, že okresný súd síce niekoľkokrát rozhodoval o návrhoch na vydanie predbežného opatrenia, ale uvedené neospravedlňuje neprimerane dlhé konanie okresného súdu v tak citlivej veci, akou je úprava práv a povinností k maloletým deťom.

Ústavný súd zdôrazňuje, že v období od 14. augusta 2015 do 17. septembra 2018 okresný súd nevykonal žiaden relevantný úkon, aby právna istota účastníkov konania bola nastolená. V uvedenom období viac ako troch rokov okresný súd obmedzil svoju činnosť iba na vysporiadanie sa s otázkou procesného charakteru, keď uznesením z 8. novembra 2016 uložil odporcovi (otcovi maloletej) poriadkovú pokutu, ale urobil tak až po ôsmich mesiacoch od oznámenia znalca, že otec maloletej s ním odmieta spolupracovať.

S poukazom na uvedené ústavný súd konštatuje, že postup okresného súdu v napadnutom konaní nebol bez zbytočných priet'ahov.

Vzhľadom na náročnosť nastavených kritérií na posudzovanie konaní o úprave výkonu rodičovských práv a povinností ústavný súd okrem uvedenej nečinnosti vyhodnotil aj postup okresného súdu v napadnutom konaní ako nie dostatočne efektívny. Ústavný súd postup okresného súdu vo vzťahu k otcovi maloletej a k znalcovi vyhodnotil ako nedostatočne razantný v súvislosti s nespôlpracou otca maloletej pri znaleckom dokazovaní a s tolerovaním pasivity znalca. Od 14. augusta 2015, keď bol spis opätovne predložený znalcovi, sa až dosiaľ, ako to vyplýva zo šetrenia ústavného súdu, okresnému súdu nevrátil.

Uvedená nečinnosť a neefektívna činnosť okresného súdu nie je ničím ospravedlniteľná, pričom k nej, a teda k zbytočným priet'ahom, nedošlo v dôsledku zložitosti veci alebo správania sťažovateľiek, ale najmä v dôsledku postupu tohto súdu.

21. Ústavný súd zo zapožičaného súdneho spisu okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 13 P 119/2014, resp. z vyjadrenia predsedníčky okresného súdu a z vlastného šetrenia zistil, že okresný súd nariadil celkovo sedem pojednávanií, pričom pojednávanie nariadené na 13. jún 2018 sa konalo až po troch rokoch od predošlého pojednávania.

Z chronológie úkonov uvedených vo vyjadrení predsedníčky okresného súdu taktiež vyplýva, že okresný súd v období troch rokov, od júna 2015 do mája 2018, keď nariadil termín pojednávania na 13. jún 2018, vykonal len jeden jednoduchý úkon, keď odporcovi (otcovi maloletej) uložil poriadkovú pokutu uznesením č. k. 13 P 119/2014-199 z 8. novembra 2016.

Dôkazom neefektívnej činnosti okresného súdu je skutočnosť, že námietku odporcu (otca maloletej) k postupu súdu posúdil ako námietku zaujatosti a spis postúpil príslušnému krajskému súdu, ktorý spis okresnému súdu vrátil bez rozhodnutia s poučením, že okresný súd mal pokračovať v konaní a na námietku zaujatosti neprihliadať, pričom uviedol, že vec bola krajskému súdu nesprávne predložená, keďže odporca (otec maloletej) vo svojej námietke namietal len postup súdu v konaní. Bez akýchkoľvek pochybností tak možno konštatovať, že okresný súd spôsobil svojou neefektívnou činnosťou zbytočný priet'ah v konaní.

Podľa názoru ústavného súdu sudca okresného súdu sa v konaní o rozvod manželstva a úpravu práv a povinností k maloletému dieťaťu na čas po rozvode nemôže spoliehať na vykonanie dokazovania a rozhodnutie o úprave práv a povinností k maloletému dieťaťu na čas do rozvodu v inom konaní totožného súdu, aby následne tieto zohľadnil vo svojom rozhodnutí. Je preto zrejmé, že okresný súd mal v konaní o rozvod manželstva a úpravu práv a povinností k maloletému dieťaťu na čas po rozvode vedenom pod sp. zn. 13 P 119/2014 vykonať vlastné dokazovanie a s ohľadom na daný stav rozhodnúť spravodlivo a v čo najkratšom čase možno aj bez nutnosti znaleckého dokazovania.

Pozornosti ústavného súdu neušlo, že aj na napriek dvom urgenciám matky, aby v prejednávanej veci okresný súd nariadil pojednávanie, okresný súd nijako nereagoval. Navyše, predsedníčke okresného súdu bol spis preložený, keď jej zákonná sudkyňa 20. októbra 2017 oznámila skutočnosti, pre ktoré je vylúčená z prejednávania a rozhodnutia veci. Uvedené dokazuje, že predsedníčka okresného súdu mala (alebo aspoň mohla mať) vedomosť, že účastníkom konania bola indikovaná nečinnosť.

Na tomto mieste považuje ústavný súd za dôležité zdôrazniť, že tieto skutočnosti považovali sťažovateľky za dôvod hodný osobitného zreteľa, čo sa týka nepodania sťažnosti predsedníčke okresného súdu na prietahy v konaní, s čím sa ústavný súd bez výhrady stotožnil.

Uvedená nečinnosť a neefektívna činnosť okresného súdu, ako aj súčasný stav konania, keď po štyri a pol roku od podania návrhu na začatie konania nebolo právoplatne rozhodnuté tak, aby bola odstránená právna neistota sťažovateľiek, nemožno podľa názoru ústavného súdu ničím ústavne ospravedlniť, ústavne tolerovať a ústavne udržať. Neodôvodnené prietahy, ktorými sa konanie predĺžilo, viedli k porušeniu základného práva sťažovateľiek na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov, ako aj práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote.

22. Ústavný súd vo svojej predchádzajúcej judikatúre poukázal na to, že nielen nečinnosť, ale aj neefektívna, resp. nesústredená činnosť štátneho orgánu (všeobecného súdu) môže zapríčiniť porušenie ústavou zaručeného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov, ak činnosť štátneho orgánu nesmerovala k odstráneniu právnej neistoty týkajúcej sa tých práv, kvôli ktorým sa sťažovateľ obrátil na štátny orgán, aby

o jeho veci rozhodol (obdobne napr. IV. ÚS 22/02, IV. ÚS 380/08, III. ÚS 103/09, I. ÚS 7/2011).

23. Vychádzajúc z uvedeného, ústavný súd dospel k záveru, že doterajším postupom okresného súdu v napadnutých konaniach došlo k porušeniu základného práva sťažovateľiek na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru tak, ako to je uvedené vo výroku tohto rozhodnutia v bode 1.

24. Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy ak ústavný súd vyhovie sťažnosti, svojím rozhodnutím vysloví, že právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom boli porušené práva alebo slobody podľa odseku 1, a zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah. Ak porušenie práv alebo slobôd podľa odseku 1 vzniklo nečinnosťou, ústavný súd môže prikázať, aby ten, kto tieto práva alebo slobody porušil, vo veci konal.

25. Ústavný súd na základe svojho zistenia, že postupom okresného súdu došlo k porušeniu základného práva sťažovateľiek na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, prikázal okresnému súdu, aby vo veciach vedených pod sp. zn. 5 P 23/2014 a pod sp. zn. 13 P 119/2014 konal bez zbytočných prietáhov (bod 2 výroku nálezu).

III.

26. Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadosťučinenie.

27. Podľa § 56 ods. 5 zákona o ústavnom súde ak ústavný súd rozhodne o priznaní primeraného finančného zadosťučinenia, orgán, ktorý základné právo alebo slobodu porušil, je povinný ho vyplatiť sťažovateľovi do dvoch mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia ústavného súdu.

33. Ústavný súd pri rozhodovaní o priznaní trov konania vychádzal z priemernej mzdy zamestnanca hospodárstva Slovenskej republiky za I. polrok 2017, ktorá bola v sume 921 €.

34. Sťažovateľkám priznal úhradu za päť úkonov právnej služby (dvakrát prevzatie a príprava zastúpenia, dvakrát podanie sťažnosti, písomné stanovisko z 22. októbra 2018 k vyjadreniu okresného súdu) v súlade s § 1 ods. 3, § 11 ods. 3, § 13 ods. 2, § 13a ods. 1 písm. a) a c) a § 16 ods. 3 vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška“). Odmena za jeden úkon právnych služieb za rok 2018 v zmysle citovaných ustanovení vyhlášky predstavuje sumu 153,50 € a režijný paušál sumu 9,21 €. Úhrada za päť úkonov právnej služby vykonaných v roku 2018 predstavuje spolu s režijným paušálom sumu 813,55 €.

35. Náhradu trov konania je okresný súd povinný zaplatiť na účet právneho zástupcu sťažovateľiek do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto rozhodnutia (§ 31a zákona o ústavnom súde v spojení s § 263 ods. 1 CSP).

36. Vzhľadom na čl. 133 ústavy, podľa ktorého proti rozhodnutiu ústavného súdu nie je prípustný opravný prostriedok, treba pod právoplatnosťou nálezu uvedenou vo výroku tohto rozhodnutia rozumieť jeho doručenie účastníkom konania.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 23. januára 2019